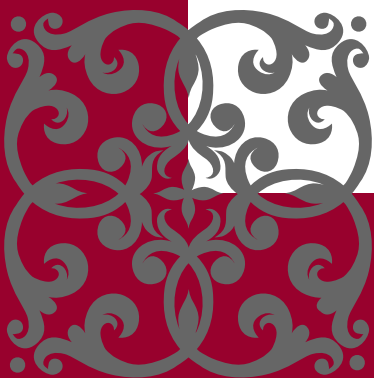

כנסיית הסיינטולוגיה

יוהה פנטיקיינן, Ph.D.
מריה פנטיקיינן, MSC

הלסינקי, פינלנד
מאי 1996

כנסית הסיינטולוגיה

יוהה פנטיקיינן, Ph.D.
מריה פנטיקיינן, MSC

הלסינקי, פינלנד
מאי 1996

תוכן העניינים

2	מבוא
2	על המושג של דת
4	חמשת הממדים של דת
5	הרקע הדתי-פילוסופי של סיינטולוגיה
7	"דת של ספר" חדשה בחיפוש אחר אורתודוקסיה
8	הדרך של סיינטולוגים לגבי טקסים וסגנון חיים
10	התפקיד של סיינטולוגיה בחליפין של דתות
10	סיינטולוגיה כדת חדשה
11	א. ממד קוגניטיבי
11	ב. ממד רגשי או אמוציונלי
11	ג. ממד קונטיבי או התנהגותי
11	ד. ממד חברתי
12	ה. ממד תרבותי
12	מסקנות
14	אודות מקורות על סיינטולוגיה

כנסיית הסיינטולוגיה

יוהה פנטיקיינן, Ph.D.
מריה פנטיקיינן, MSC

הלסינקי, פינלנד
מאי 1996

הדו"ח המשותף הזה נכתב בינואר 1996 על-ידי יוהה ומריה פנטיקיינן, אשר סיכום קורות חייהם מופיע להלן.

יוהה פנטיקיינן, Ph.D., הוא פרופסור ויושב הראש של מחלקת המחקר של דתות, אוניברסיטת הלסינקי, פינלנד, והמכון למדע חברתי, אוניברסיטת בטרומסו, נורבגיה. לאחר שקיבל את תואר הדוקטורט לפילוסופיה שלו מאוניברסיטת טורקו ב-1968 הוא מונה להתחיל את המגמה החדשה של לימוד דתות באוניברסיטת הלסינקי ב-1972. הוא היה מרצה אורח של לימוד דתות, אנתרופולוגיה תרבותית או חברתית, לימודי פולקלור וסקנדינבית באוניברסיטאות של קליפורניה (ברקלי, לוס אנג'לס), טקסס (אוסטין), מינסוטה (מיניאפוליס), אינדיאנה (בלומינגטון) ורומא (ספיינצה). הוא היה הציר של פינלנד באו"ם ובאונסק"ו והוא חבר ויועץ לכמה קבוצות עבודה וועדות אשר מונו על-ידי הממשלה והמיניסטריון של פינלנד. יוהה פנטיקיינן עשה עבודת שדה בכל היבשות מלבד דרום-אמריקה ונתן הרצאות ביותר מ-60 מדינות. ב-1994 הוא הוזמן ליזום מגמה חדשה ומחלקה ללימודי דת במכון המדע החברתי באוניברסיטה של טרומסו. מעל 20 מספריו, 350 מאמרים שכתב ו-10 הסרטים שלו זכו לכמה פרסים בינלאומיים ותארים. ב-1995 הוא נבחר לחברות באקדמיה Scientiarum Fennica.

מריה פנטיקיינן, MSC, היא המנהלת הראשית במשרד החוץ של העיר טמפרה. לאחר קבלת התואר במדיניות חברתית היא ממשיכה עתה עם התזה לדוקטורט שלה באוניברסיטת טמפרה. היא היתה עובדת סוציאלית וכיום היא יושבת ראש המשרד אותו היא יזמה ב-1989. היא המרצה של אוניברסיטאות טמפרה והלסינקי, חברה בקבוצות וועדות מומחים שונות ויועצת הממשלה והפרלמנט שלה בסוגיות בנוגע לזרים, מהגרים, פליטים, הבעיות החברתיות, הערכים והדתות שלהם. הפרסומים שלה כוללים את התזה "תרבות היא מפתח" (1994), "הנדידה וההגירה הפינית" (1995), ודו"ח שנכתב עבור יונסקו בקשר לזרים ולפליטים בפינלנד. ב-1995 היא כיהנה כיושבת ראש הצוות בנושא "העתיד של משפחה" בוועידת הפרופסורים הבינלאומית בסאול, קוריאה.

מבוא

דו"ח משותף זה על כנסיית הסיינטולוגיה נכתב על-ידי מלומד בנושא דת ועובדת סוציאלית ומדענית. ההתמקדות היא ברקע, בהיסטוריה ובמצב הנוכחי של כנסיית הסיינטולוגיה. השאלה העיקרית עליה יש לענות להלן היא התפקיד והמעמד האפשריים של סיינטולוגיה בתור "דת": האם סיינטולוגיה היא דת או לא?

ההיסטוריה של סיינטולוגיה קצרה. היא יכלה להתחיל מההוצאה לאור של 'דיאנטיקה: המדע המודרני של בריאות הנפש', מאת ל. רון האברד ב-1950, או בעקבות הקמת הכנסייה הראשונה של סיינטולוגיה בלוס אנג'לס, קליפורניה, ב-1954. שניהם, כמובן, קשורים לחשיבה ולתולדות חייו של האברד (1911 – 1986) בעצמו, שנקרא מייסד, מאחר והיה זה הוא אשר יצר את העקרונות הבסיסיים של דיאנטיקה וגם ייסד את התורות של סיינטולוגיה.

העובדה ששורשיה של סיינטולוגיה הם באמריקה הובילה לכמה פרטים תרבותיים השייכים לכנסייה. לשון האם שלה היא אנגלית וסגנון החיים שלה כל-כך אמריקאי שייתכן שזה מה שהפריע לעתים למאמצי ההפצה שלה לחודר עמוק יותר לתרבויות בעלות שפת דיבור שונה. למרות זאת, ההפצה הנוכחית של כנסיית הסיינטולוגיה היא יוצאת מן הכלל, אפילו במדינות מחוץ לטריטוריות המערב.

במהלך 40 השנים האחרונות, כנסיית הסיינטולוגיה, לפי הדו"ח של נשיא הכנסייה ב-1994, התבססה ב-107 מדינות על פני כל היבשות. מספר הארגונים שנוסדו – בין אם זה ארגון, מרכז או כל קבוצה מאורגנת של אנשים שעוסקים בנושא – היה אז 2,318, מספר שהולך וגדל במהירות.

הגידול ראוי לציון במיוחד במזרח ובמרכז אירופה כמו גם באיזורים של ברית-המועצות לשעבר ממוסקבה וסנט-פטרבורג אל אוקראינה, קזחסטן, מולדובה וכל הדרך עד סיביר: 21 מרכזים חדשים ב-1994 ו-24 ב-1995. הונגריה עם יותר מ-10 מרכזים היא מרכז נוסף במזרח אירופה. עם מגמת צמיחה גם באזורים מרוחקים כמו סין, אוסטרליה, ניו-זילנד, אפריקה ודרום אמריקה, כנסיית הסיינטולוגיה מתקרבת להפצה עולמית, לפחות מבחינה גיאוגרפית.

המספר הכולל של סיינטולוגים או חברי קהילה הוא במיליונים. עם זאת, קשה למסור מספרים מדויקים, עקב טבעה המיוחד של הכנסייה, אשר בנוסף להיותה מקום לטכסים דתיים, היא גם מקום עבודה ומרכז חברתי מורכב עבור האנשים בתוכה ומחוצה לה שמעורבים ומתעניינים, מבלי שיידרשו להתמסר התמסרות מלאה הדורשת את מלוא זמנם. דבר זה אופייני לדתות רבות.

לפי כנסיית הסיינטולוגיה הבינלאומית היו ב-1994 כ-8 מיליון סיינטולוגים בכל רחבי העולם.

על המושג של דת

המחקר האקדמי של דתות התחיל בעולם המערבי בראשית המאה ה-19 עקב ההיסטוריה של מחשבה שקיבלה את השראתה מפילוסופים של עידן האורות של המאה ה-18 באירופה. כאשר מידע חדש

שנאסף על-ידי חוקרים ומיסיונרים בקשר למסורות של דתות קדומות (הפילוסופיות בהודו ובמזרח הרחוק באופן ספציפי) הגיע למעגלי המלומדים באירופה, נוצר צורך להגדיר מחדש את ההגדרה המדויקת של דת.

המושג, אשר עד לנקודה זו התכוון רק לנצרות וליהדות – לפעמים גם לאסלאם – החל לכסות פילוסופיות דתיות כמו הינדואיזם, בודהיזם, קונפוציוניזם, טאואיזם, שינטואיזם, זורואסטריאניזם וכו'. המגמה החדשה, שנקראת "היסטוריה של דתות" או "דת השוואתית", הפכה כללית ויחסית בגישותיה.

הפנומנולוגיה של דת, כאחד הענפים העיקריים שלה, ציינה מגוון רב מאד בשדה שגורם קושי לאנשי אקדמיה של דתות להציג הגדרה תמציתית – אשר תכלול באותו הזמן את הדברים החשובים ביותר בקשר לדתיות עצמה ותהיה תקפה עבור כל דת בעולם אם יש בה ידיעת קרוא וכתוב או לא. אחד מהמאמצים הרבים להגדיר דת היה מבוסס על הקריטריון של המושג של "אלוהים" או "אלוהות", עד שמלומדים מצאו שהבודהיזם בתור אחת ממה שנקראות דתות העולם – לפחות בתיאוריה – ניסה להדגיש את התווית המיוחדת של "דת אתאיסטית".

המושג הצר של דת, אשר לעתים קרובות מודגש על-ידי פקידי ממשל יותר מאשר על-ידי מלומדים של דת, זקוק לבדיקה מחדש בעולם בן זמננו. המילה "דת" שנמצאת בצורה זו או אחרת ברוב השפות האירופיות, כלומר, גרמנית, רומנית וסלאבית, בא מהמילה הלטינית "religio". המושג הזה במיוחד כולל את הרעיון של להיות תלוי במשהו "אלוהי". בהתאם לכך, לפי העיקרון "religio cuius regio eius" בלטינית, הכוונה שלקיסר או לדוכס היה הכוח מאז המאה ה-16 להחליט באיזו דרך הכפריים צריכים להאמין ולהתנהג באירופה שלאחר הרפורמציה. בכל אופן, כל הבעיה של קיומם של "קשרים" אלוהיים או חברתיים מסוג זה היא מאד מערבית, ולמעשה הרעיון עצמו נעדר לגמרי בתרבויות רבות בעולם.

לפיכך, סוג זה של הנחה מערבית לגבי דת ניתן ליישום בכוח בלבד אל תוך מסורות פילוסופיות ודתיות מזרחיות. נעשתה אפילו הצהרה כזו שאמרה כי שלוש קבוצות ההשקפה של העולם הסיני – טאואיזם, קונפוציאניזם ובודהיזם – אינן דתות במשמעות המערבית של המילה אלא "שלוש טאות" או "כבישים" ליעד אחד, שהוא העיקרון של ההרמוניה בין ינג לין.

במילים אחרות, ישנן תרבויות רבות בעולם אשר נראות מאוד דתיות למרות העובדה שהן הסתדרו ללא רעיונות הקשורים ל-"דת" – בשפות השונות שלהם. דבר זה מתייחס במיוחד לתרבויות הצפוניות בעולמות הישנים והחדשים איתם עשינו עבודת שדה: אנשים עוסקים בטקסים אנימיסטים ושאמאניסטים מבלי לקרוא להם דתות. הצהרה שהופנתה אלינו ב-1994 על-ידי שאמאנית מבני הננאי בחבל ארץ האמור התחתון בדרום-מזרח סיביר עשויה להיות מצוטטת בתור דוגמה טיפוסית לכך: "נצרות – היא רוסית. לנו יש את השאמאנים שלנו בלבד".

בעיה עכשווית נוספת עוסקת בתפקיד של האלטרנטיבות השימושיות הרבות בנות ימינו לדתות. ההיסטוריה המאוחרת של העולם מראה שמאמצים כאלה כמו אלו של הקומוניזם, המרקסיזם והמאואיזם ליצור מדינה וחברה "לא דתית" לא הצליחו. המיינד האנושי הוכיח בבירור שהוא מעוניין בעניינים דתיים יותר ממה שנחשב על-ידי האידיאולוגיות המטריאליסטיות והאנתרופוצנטריות אשר נולדו במהלך המאה הקודמת כמו גם במאה הזאת.

חמשת הממדים של דת

"אין הגדרה אחת של דת אשר מקובלת כללית על-ידי מלומדים". בהיותנו שותפים להצהרה זו שנעשתה על-ידי בריאן רונלד וילסון ואחרים אנו מעדיפים לבטא להלן את הפקטורים העיקריים של דת במקום הגדרה כוללת. נראה שניתן לגשת לתופעה הנקראת בדרך כלל "דת" מתוך חמש זוויות שנמצאות בכל התרבויות הנאורות והלא נאורות אותן ניתן היה ללמוד עד כה. ההשוואה הזאת של דגם פנומנולוגיה-דתית הוצגה בצורה יסודית יותר ומיושמת במונוגרפיה של יוהה פנטיקיין "רפרטואר אוראלי והמבט העולמי" (Academia Scientiarum Fennica, FFC מס' 219, הלסינקי 1978):

1. הממד הקוגניטיבי של דת מכיל את הפקטורים ההכרתיים והאינטלקטואליים כגון המבט שלהם על היקום והעולם, מערכת הערכים שלהם, האמונות שלהם בקיום של ה-"על-טבעי", כלומר אל אחד או יותר או דמויות "על-נורמליות" אחרות וכוחות שאמורים להשגיח על הגורל, הצרכים והערכים שלהם. אופייני לדתות שהן נשמרות על פי מסורות המועברות מדור לדור או מאנשים לאנשים, לרבות העלילות, המיתולוגיות והאמונות על "האחר".

ככל שזה נוגע למקורות שלהם, אפשר לעשות הבחנה עיקרית בין דתות נאורות לבין דתות נבערות מדעת. אבל העלילות המיתולוגיות שבעל-פה של התרבויות הנבערות, הדוגמטיקה התיאולוגית המתוארת בקווים כלליים בטקסטים של חוקי הכנסייה ב-"דתות של ספר" והקובץ של פילוסופיות דתיות, לכולם יש את הממד הזה של דת. לעתים קרובות זה מתבטא כ-"עיקרי אמונה" מנוסחים בקצרה עליהם התוודו בפומבי מאמינים במיסיונים של דתות מיסיונריות כמו הנצרות, האסלאם והבודהיזם, במיוחד.

2. החיבה או הרמה הרגשית המתייחסת לרגשות, גישות, והתנסויות. האדם בדרך כלל מרגיש שהוא או היא תלויים במשהו על-טבעי, ובאותו הזמן, מרגיש איזשהו סוג של קשר עם זה. חוויה דתית היא מצב של אינטראקציה בין העולם הטבעי לעל-טבעי, מצב שבו אדם דתי או ליתר דיוק, מסורת הפועלת דרכו, מממשת פגישה עם אחת מהדמויות העל-טבעיות או הכוחות השולטים באמונות הדתיות שלו.

3. ההיבט הקונטיבי או ההתנהגותי בדת נראה ברמת הפעילות כצורה של התנהגות. כאן נכללים פולחנים, מוסכמות חברתיות, כגון הקרבת קורבנות, תפילות, כישופים ותביעות שבעזרתם אדם, קבוצה או חברה יכולים להשיג באמצעות שיטות מסורתיות איזשהו סוג של איחוד רוחני או חיבור עם הדמויות העל-טבעיות שלהם.

חלק חשוב נוסף בממד הקונטיבי קשור לערכי מוסר. מלבד טקסים וכתות, דתות בדרך כלל מניחות מראש שיש ליישם התנהגות אתית מסוימת. זה בא לידי ביטוי, לדוגמה, בהבחנה של נורמות מסוימות כדי לשמור על הערכים, שהגמול המובטח על-ידי הדת יושג, ושיימנעו עונשים אפשריים על הפרת הנורמות והטאבו.

4. הפקטור החברתי מהווה חלק בסיסי של כל דת. דת בדרך כלל מניחה מראש את קיומה של קבוצה או חברה שתפקידה להשגיח על ההשקפות הדתיות של תומכיה, לבצע מטלות מסוימות יחד, וגם לשלוט בפולחנים ובהתנהגות האתית של המאמינים.

החברים בחברות האלה בקנה מידה גדול יותר, לפעמים אפילו כמדינה, או קבוצות קטנות, עובדים בדרך כלל יחד כדי להשיג את השאיפות המשותפות המוטלות עליהם על-ידי הדת המשותפת בעולם הזה או "האחר". למרות שהתנהגות דתית אפילו היום היא מאוד חברתית ונשלטת, נראה שהדתות הממוסדות הקפדניות מאבדות הרבה מהחשיבות הקודמת שלהן. במקום זאת, מודגשת הפרטיות של הדתיות הטבעית והלא ממוסדת ורבות מהפעולות של הכנסיות הממוסדות מוחלפות בהתאם על-ידי כתות דתיות רשמיות פחות.

5. הרמה התרבותית היא לעתים קרובות גורם שמתעלמים ממנו אולם ככל שזה נוגע לכל דת הינו מקיף ובעל השפעה רבה ביותר. דבר זה בא לידי ביטוי בעיקר בתלות של הדת, גם בזמן וגם במרחב, בסביבה האקולוגית, החברתית והתרבותית בה הדתות השונות נמצאות בשימוש.

שפה ומוצא אתני הם שני המשתנים החשובים של "דתות כתבויות". מה שצריך לקחת בחשבון במיוחד היא העובדה שעבור אנשים רבים "דת" אומר יותר "דרך מיוחדת של חיים" או "סגנון חיים" מאשר כל הודאה הלכתית או תלות באמונה כלשהי. בתוך עולם בן זמננו מודעות המשתנים הלאומיים, האתניים והאזוריים אפילו של מה שנקרא "דתות העולם" הפכה לחשובה כאשר אנשים מצאו מחדש את הזהות הדתית-חברתית-תרבותית שלהם לאחר שהיגרו לרקע אחר, כמהגרים במדינות ובסביבות המארחות החדשות שלהם, או מחברות כפריות לעולם העירוני, כמהגרים ברחובות ובשכונות המצוקה של ערי הבירה של העולם השלישי.

המסקנה של הבדיקה הקפדנית שלנו היא שעדיף להפשיט את המושג של "דת" מהקונוטציות התיאורטיות והמערביות שלו מאשר להדגיש את המגוון הרחב של התופעה העולמית כדי לקבל בדיוק את ההגדרה שלא ניתן להתאים אותה לתוכה.

אנו ניתן תיאור כללי של הרקע, הדוקטרינה הדתית והעיסוקים המעשיים של סיינטולוגיה, ואז נטפל בסיינטולוגיה תחת חמשת הממדים של דת שהגדרנו.

הרקע הדתי-פילוסופי של סיינטולוגיה

החזון של סיינטולוגיה יימצא בטקסטים הידועים של האברד המתחילים בשנות ה-40, אבל במיוחד מאז 1950 כאשר רב-המכר שלו על דיאנטיקה הופיע.

הקשר של דיאנטיקה וסיינטולוגיה הינו גם מבחינה רוחנית ומבחינה היסטורית כה קרוב שניתן לאפיין אותם כשני הצדדים של אותו המטבע. באותו זמן שבו דיאנטיקה נובעת מהמילה היוונית "dia" (דרך) ו-"nous" (נפש), סיינטולוגיה פירושה "לדעת על ידיעה" שמחבר את המילה הלטינית "scio" (לדעת) למילה היוונית המקבילה שלה "logos". כאשר מצד אחד העקרונות של דיאנטיקה פורסמו לראשונה בתור שיטה שמוצעת כ-"טכנולוגיה של המינד", סיינטולוגיה, מן הצד השני, שמה את הדגש על היותה פילוסופיה דתית יישומית.

למרות שהמילה science "מדע" נובעת מאותו המונח "scio", יהיה זה הולם להימנע מהבלבול הלא נחוץ בין שתי המילים על-ידי יצירת שינוי מכוון בצורת ההיגוי שלהן. פתרון אחד עשוי להיות להגות "סיינטולוגיה" בסגנון יווני ו-"מדע" בסגנון אנגלי.

ב-1954 הוקמה כנסיית הסיינטולוגיה הראשונה עם עיקרי האמונה שלה עצמה, שנוסחו על-ידי ל. רון האברד. עיקרי האמונה מראים בבירור חברה המאשרת שהיא גוף דתי. בעיקרי האמונה כלולים העקרונות "אנחנו בדת הסיינטולוגיה מאמינים" ב-"זכויות השוות שלא ניתן לשלול אותן" של כל בני האדם כמו גם ההצהרה שהאדם הוא "טוב ביסודו", וארבעת החוקים של אלוהים אשר "אוסרים על האדם...".

ניתן למצוא קווי דמיון בין סיינטולוגיה לבין דתות מוניסטיות מהמזרח כמו הינדואיזם, בודהיזם, וטאואיזם במיוחד. אופייני גם שספרי-העזר על טקסים של סיינטולוגיה מקשרים את הרקע שלהם עם מיתולוגיות פילוסופיות דתיות כמו הינדואיזם ובודהיזם, ועם התורות של אריסטו, שפינוזה ותומס אקווינס.

התורה של סיינטולוגיה מניחה שהאדם קיים ומבקש לשרוד בשמונה מישורים נפרדים ומצטלבים, שנקראים "דינמיקות" בתיאולוגיה סיינטולוגית. הדינמיקות הספציפיות מתפשטות מהעצמי למשפחה, לקבוצות, החוצה אל העולם הרוחני (הדינמיקה השביעית) והישות העליונה (הדינמיקה השמינית) הנקראת גם האינסוף או אלוהים. כל דינמיקה מקיפה את כל הדינמיקות שתחתיה.

המושג של "אלוהים" קיים בהוראה הסיינטולוגית אולם בדרך שונה מאשר ביהדות, בנצרות, באסלאם ובשאר הדתות התיאיסטיות ששורשיהן במסורות הדתיות של המזרח הקרוב. בסיינטולוגיה, אלוהים הוא הרמה הגבוהה ביותר של שמונה הדינמיקות, אותן האדם שואף לאמץ ולדעת באופן מלא. במובן זה המושג של אלוהים, בהוראה הסיינטולוגית, הוא מאוד אישי – זה באמת משאיר לאדם עצמו להגדיר אותו במלואו.

הדוקטרינה של סיינטולוגיה לגבי התחום הרוחני מיוצגת על-ידי "תטן", אשר קשור למושגים בגנוסטיות מוקדמת וחדשה, לפיה האדם אמור להיות מורכב מתטן, מיינד וגוף. השימוש בסיינטולוגיה במילה

"תטן" שמוצאה מהאות היוונית "תטה" נעשה כדי להימנע מבלבול עם המונחים הקודמים הקשורים במילה "נפש".

הדרך אל מודעות רוחנית בסיינטולוגיה היא דרך "אודיטינג", שהוא אחד משני העיסוקים הדתיים המרכזיים. אודיטינג מטפל בתטן עם רמות עולות של שירותים דתיים שמאפשרים לתטן לפתור התנסויות טראומטיות בהווה כמו גם מתקופות חיים קודמות. הקלה זו גורמת למודעות רוחנית גבוהה יותר.

הפרקטיקה המרכזית האחרת של סיינטולוגיה נקראת "הכשרה" שהיא הלימוד המרוכז של כתבי הסיינטולוגיה – הכתבים, הקלטות והסרטים של האברד. התורה של סיינטולוגיה מאמינה שאפשר להשיג גאולה רוחנית בחיים האלו באמצעות היישום של אודיטינג וגם של הכשרה.

"דת של ספר" חדשה בחיפוש אחר אורתודוכסיה

לכנסיית הסיינטולוגיה, כמו לדתות מבוססות מאד, ישנו גוף רחב מאד של ספרות פרסומית עם ספרייה מלאה של ספרי לימוד, הרצאות וסרטים שכולם עוסקים במחקר ובתגליות על טבעו של האדם ושל הנפש שנעשו על-ידי ל. רון האברד. ספרייה זו המורכבת מספרים רבים, לרבות המון כרכים של אנציקלופדיה ואלפי הרצאות מוקלטות, היא העדות הגלויה לעין כי כנסיית הסיינטולוגיה חייבת לקבל הכרה בתור "דת של ספר". מגמה זאת עולה בקנה אחד עם דתות העולם כמו הינדואיזם, בודהיזם, קונפוציאניזם, טאוואיזם, יהדות, זרתוסטרה, נצרות ואסלאם, לדוגמה.

הקובץ המאסיבי של ספרי הלימוד, ההרצאות והמסמכים שנכתבו, הוקלטו ונוצרו על-ידי ל. רון האברד, מרכיב את אוסף הכתבים של סיינטולוגיה. זהו הבסיס למאמצי החברים הפעילים בכנסייה, בלימוד ובעבודה שלעתים קרובות נמשכים לאורך תקופת חיים שלמה, לעבר השאיפות הסופיות של דיאנטיקה וסיינטולוגיה, שנקראות מצבים של קליר ו-Operating Thetan (תטן פועל).

לספרי הלימוד המוסמכים תפקיד מיוחד עבור סיינטולוגים בהעברת ידע ומסורות שלכאורה נחשבים קדושים. העבודה המתמשכת בספרי הלימוד האלה לא נקראת "תיאולוגיה" אלא "טכנולוגיה", אשר למושג שלה יש משמעות מיוחדת בחוגי הסיינטולוגים. האברד נחשב ל-"מקור של טכנולוגיה" שהבשורה שלו נחשבת לייחודית ובלתי ניתנת לשינוי כל-כך שההתייחסות אליה היא שאיש אינו יכול לפרש אותה. "רצף רוחני" הוא חשוב, אבל אינו קשור לאנשים כמו המצב ברוב הכנסיות הנוצריות כי אם לספרים. לפיכך אין איש בכנסיית הסיינטולוגיה שיכול לטעון שיש לו סמכות כלשהי להיות "שליח" עם פריבילגיה לפרש את הבשורה הכתובה או זו שבעל פה של האברד היום או לאחר מכן.

בהתאם לכך, נוצר בלוס-אנג'לס ב-1982 תאגיד דתי, RTC Religious Technology Center, כדי להחזיק "בסמכות הכנסייתית העליונה בנוגע ליישום התקני והטהור של הטכנולוגיות הדתיות של ל. רון האברד".

זהו איבר אחראי עבור "הבטחת הטוהר של הדת ושל כתבי הסיינטולוגיה". חובתו היא להגן על הכתובים של האברד, לא לפרש אותם.

ההקמה של מועצת המנהלים RTC מסמלת מגמה נקייה כלפי אורתודוכסיה שהיא מאפיין משותף של הדור השני להקמתה של כל דת. בתהליך של פיתוח דת, למשל, היה צורך לעתים קרובות, בגלל מחלוקות או מסיבות אחרות, לבנות "ספרי קודש" עבור הדת, לעשות הבדל בין "המהות" ההלכתית והטקסטים "האחרים" כדי להגן על המסר של הנביא והטוהר של התורה נגד מאמצי כפירה וקנאות.

תהליך חשוב אחר הקשור לזה הוא הרעיון של הסמכות של כנסיית האם. הכנסייה המייסדת של סיינטולוגיה בווינגטון די-סי, היתה בתחילה כנסיית האם עד שתפקיד זה ניתן באמצע שנות ה-60 לכנסיית הסיינטולוגיה בקליפורניה. מאז ייסוד כנסיית הסיינטולוגיה הבינלאומית (CSI) ב-1981 התפקיד הזה הוחלף וניתן באופן טבעי לגוף החדש שהוקם המשרת עתה את כל ארגוני הסיינטולוגיה מהמטה הראשי בלוס-אנג'לס.

הדרך של סיינטולוגים לגבי טקסים וסגנון חיים

האברד נקרא מייסד על-ידי חסידי. זה עולה בקנה אחד עם הבדל חשוב שנעשה במחקרים השוואתיים בין דתות "שנוסדו" לדתות של "מוצא אתני". הראשונות מאתרות את המקורות שלהן כנובעות מאדם כלשהו אפילו כשהוא עצמו לא חושב שייסד אותה (ישו, קונפוציוס, לאו טסה). לאחרות אין שום שמות שצריך לזכור, כי אם מסורות אתניות שעוברות מפה לאוזן. בבניית כל דת מיוסדת מתרחש תהליך הכרחי שבו מופיע מעגל פנימי של תומכים הנאספים סביב המורה הרוחני שלהם והם מוכנים ללכת אחריו. כאשר כמה אנשים החליטו להקים את כנסיית הסיינטולוגיה בשנת 1954, ל. רון האברד הפך באופן טבעי למנהיג הרוחני שלהם. לאחר שהוא החליט לפרוש מחובותיו כדירקטור הכנסייה ההולכת וגדלה, מעמד המייסד הפך לאגדי ככל שהזמן עבר.

הרגע המכריע שבא לעתים קרובות בעקבות מותו הפיזי של מייסד דת לא היה בעייתי מאוד בהיסטוריה של סיינטולוגיה מכיוון שהאברד ויתר על התפקידים הרשמיים בתור מנהיג הכנסייה שלו עוד במהלך חייו. עוד לפני שנפטר ב-1986, הפך המייסד לדמות נערצת ובכל כנסיית סיינטולוגיה ברחבי העולם הוקדש לו חדר. התגלה שסוג זה של תהליך, תהיה אשר תהיה הדרך בה הוא קרה ובהשוואה לחקר התופעות הדתיות, הינו אחד העיקרים בהתהוותה של כל דת עתיקה או חדשה יותר אשר מחשיבה את עצמה בתור כזו שנוסדה על-ידי מישהו.

למרות שכנסיות סיינטולוגיה, מרכזים אחרים והמטה הראשי מציגים את הסמלים של צורת חיים של סביבה חברתית עובדת, הם כוללים תמיד מקום תפילה, מרחב קדוש עבור התמסרות שבועית וטקסים משפחתיים. הרוח של המייסד, אשר לפי כתבי הסיינטולוגיה בקשר להישרדות האנושית נוכחת אפילו לאחר ש-"ל. רון האברד עזב את גופו" במותו ב-1986, באה לידי ביטוי בשפע של ספריו ותמונותיו.

לכנסיית הסיינטולוגיה יש מיתולוגיה הקשורה למשנתו של מייסדה. זה כולל גם את התזכיר השנתי המנציח את ימי ההולדת בחייו של המייסד וההיסטוריה של הכנסייה.

הארגון הימי הוא מסדר מיוחד אשר נוסד ב-1967 כאשר מר האברד החליט לפרוש מתפקידו בתור מנכ"ל הכנסייה כדי להתרכז בעבודה ספרותית באונייה. אלו שהיו הראשונים ללכת בעקבותיו היו הגרעין של הדת החדשה שנוסדה. ככל שחלף הזמן הפכה הקבוצה הזאת למיתוס ודוגמה לכיבוד והערכה של אלה שמהווים את לב החברים המסורים של הכנסייה. כל חברי הארגון הימי עובדים במשרה מלאה עבור הדת על-ידי שירות בצוות של הכנסיות ברמה הגבוהה יותר. ראייה למסירותם היא חוזה העסקה בארגון הימי "למשך מיליארד השנים הבאות".

מבחינות רבות מזכיר סוג זה של מסדר דתי את אחד מהמעגלים של תלמידים אשר התאספו סביב מייסדים כאלו של דתות העולם כמו ישו או מוחמד או מסדר הנזירים הבודהיסטים סביב הנסיך גאוטאמה כשהפך לבודהא. זוהי תופעה מאוד ספציפית של מיתולוגיה דתית וסמליות. בתור שכזו היא אחד מהקריטריונים שעליהם אנו מבססים את המסקנה שלנו שסיינטולוגיה היא דת חדשה.

אופייני לחברי המסדר הדתי של כנסיית הסיינטולוגיה שהם יוצרים ביחד מין סוג של משפחה מורחבת ומקדישים את רוב זמנם לעבודתם עבור ובתוך הכנסייה, ובאותו הזמן מטפלים האחד בשני בצרכיו היומיומיים והכלכליים, אפילו של ילדיהם. סוג זה של סגנון חיים הוא כה מקיף שחברי הארגון הימי בדרך כלל מקימים משפחות בינם לבין עצמם. מדי המלחים המשותפים אותם לובשים חברי הארגון הימי הם גורם חשוב ומאחד ברמות רגשיות וחברתיות.

רוב חברי הכנסייה הם חברי קהילה הלוקחים חלק באודיטינג, קורסים והצעות אחרות של כנסיית הסיינטולוגיה, אולם חיים ועובדים מחוץ לכנסייה. הם מגיעים מכל שטחי החיים. הם חלק מהקהילה המקומית הדתית של הסיינטולוגיה ובדרגות שונות מכוונים את חייהם סביב סיינטולוגיה בתור הדת שלהם. הם חיים על פי תקנוני האתיקה והסטנדרטים של סיינטולוגיה, מיישמים את העקרונות והשיטות של סיינטולוגיה בחייהם ומגדלים את ילדיהם לחיות ולפעול כסיינטולוגים.

באופן מיתי, קשר רוחני זה בהוראה של סיינטולוגיה עובר אל מעבר לקיום האנושי הרגיל. במקום לגול נשמות, אותו מלמדים, לדוגמה, בהינדואיזם ובבודהיזם, סיינטולוגיה פיתחה תורה מיוחדת של "חיים קודמים". סיינטולוגים רשאים לספר על תקופות חיים קודמות, לדוגמה במהלך האודיטינג כאשר אתה עובר למצבים של קליר ו-Operating Thetan, שהם ההרמוניה של המיינד האנושי אליה מגיעים בתור הצעד האחרון של התייב בסיינטולוגיה להארה רוחנית – המזכיר את ההארה של הבודהיסט.

כנסיית הסיינטולוגיה מכשירה יועצים רוחניים לאחר שעברו קורס מסוים של השכלה ליועץ. אלה שהוכשרו כיועצים רוחניים מתנדבים, נשים וגברים, דואגים לטקסים לפי הנוהל הטקסי בספרי-העזר.

המעשים המקודשים החשובים עוסקים בנהלים הקשורים לשירותי סופשבוע שבועיים של הכנסייה ועוסקים ברגעים החשובים ביותר של מחזור החיים האנושי. הסיינטולוגיה מדויקת בעניין הזה ויצרה מספר דגמים לנתינת שם, חתונות וטקסי קבורה עם דרשות לדוגמה שניתנו על-ידי המייסד.

התפקיד של סיינטולוגיה בחליפין של דתות

כיום המפגש עם דתות הוא ברחובות ובשכונות המצוקה של העולם העירוני במקום בנופים השלווים בלבד; דתות והשקפות עולם נפגשות היכן שאנשים נפגשים באולמות המעבר של חייהם ובמותם, לעתים מאוד קרובות אפילו בתוך משפחות. זה נוגע במיוחד לכנסיית הסיינטולוגיה שהיא גם מודרנית, עירונית וגם מרוכזת סביב המשפחה.

כנסיית הסיינטולוגיה כיום לוקחת חלק בצורה מאוד פעילה בדיאלוגים בין-דתיים עם נציגים של דתות העולם הגדולות כמו גם עם דתות חדשות כמו כנסיית האיחוד והתנועות ההינדואיסטיות והבודהיסטיות החדשות. בדיונים אלה מטפלים לא רק בנושאים דתיים כי אם גם בשאלות על שלום ומלחמה, אקולוגיה וזיהום, עתיד המשפחה, תפקיד הנשים וכו', ותכניות ופעילויות חדשות נקבעות על בסיס עולמי.

סיינטולוגיה כדת חדשה

תוך שמירה על חמש הקטגוריות הרשומות לעיל אנו מנסים עכשיו לשקול את התפקיד והמקום של כנסיית הסיינטולוגיה בתנועות ההולכות וגדלות במהירות הנקראות "דתות חדשות", כשאנו עוסקים בעיקר בהוראה, בעיסוקים ובארגונים שלה. השאלה המכרעת היא שוב: האם סיינטולוגיה היא "דת" או לא? ניתן להשוות דו"ח זה ללימוד נוסף שנעשה על-ידי בריאן ר' וילסון, סוציולוג בריטי של דת שלמד סיינטולוגיה, על הפרמטרים הבאים של דת הסיינטולוגיה באופן כללי:

א. האמונות, העיסוק המעשי, מערכות יחסים ומוסדות ביחס לעל-טבעי, הדאגה המרבית של האדם וכו',

ב. עיסוקים היוצרים צייתנות, הערצה או יראת כבוד או סגידה,

ג. החשיבה הקולקטיבית או אופי קבוצתי של חיים דתיים.

לאחר חקר קפדני של כמה דתות העולם וילסון נותן תיאור מפורט של סיינטולוגיה כתיאולוגיה ומוסד. הצהרותיו החשובות הסופיות כוללות: "דתות משתנות עם הזמן", "דתות כשלעצמן עוברות שינויים".

וילסון זיהה את הנקודה החשובה של "שינויי" כאשר הוא שם דגש על עובדות שאנו שותפים בהן עם דעתו: "דתות חדשות יותר" או "תנועות מודרניות לא יעלו בקנה אחד עם כל הפריטים בדוגמה (הנצחית יחסית) שלנו". ההצהרה האחרונה של וילסון היא: "סיינטולוגיה היא דת לגיטימית, וצריך להתייחס אליה בתור שכזו".

ההתייחסות הבאה שלנו לסיינטולוגיה תהיה בכפוף לחמשת הממדים של דת.

א. ממד קוגניטיבי

הממד הקוגניטיבי של סיינטולוגיה מוכח על-ידי המבט הייחודי שלה על העולם והיקום בתורה שלה לגבי שמונה הדינמיקות, אשר מחלקת את כל הקיום לשמונה מישורים נפרדים כאשר התחום הרוחני ואלוהים הינם בפסגה. האמונה של הסיינטולוגים בקיומו של העל-טבעי משולבת בתוך האמונה שלהם בעצמי האמיתי בתור נפש – התטן – והנצחיות של התטן דרך אלפי תקופות חיים קודמות, כמו גם אמונתם בעולם הרוחני ובאלוהים. דרך כוחות טבעיים אלו ודרך אלוהים קובעים סיינטולוגים את גורלם, את הצרכים ואת הערכים שלהם.

סיינטולוגיה בהחלט חייבת להיות מאופיינת בתור דת משכילה או דת של "ספר". המסורות שלה מועברות כמעט אך ורק דרך האמונה שלה, מהכרכים של הכתבים וההרצאות של מייסדה.

ב. ממד רגשי או אמוציונלי

את הממד הרגשי או האמוציונלי של סיינטולוגיה ניתן למצוא במערכת יחסים קרובה בין העיסוק בסיינטולוגיה והתחום העל-טבעי. הניסיון הדתי של סיינטולוגיה נמצא באודיטינג והכשרה, שבאמצעותם מתייחדים הסיינטולוגים עם הממשות הרוחנית שלהם. התייחדות זאת ניכרת במיוחד באודיטינג כאשר היועץ הרוחני של סיינטולוגיה מדריך את התטן דרך חיים קודמים בפתרון מקרים של נזק רוחני. באמצעות מאמציהם לתאם ולאזן את שמונה הדינמיקות, סיינטולוגים מתייחדים עם המישור הרוחני שלהם ועם אלוהים. סיינטולוגים מתייחסים לעצמם ולאחרים כרוח (לא כגוף) אשר חיה הרבה מעבר לממד של העולם הפיזיקלי. יש להם בדרך כלל גישה משותפת וסולידאריות עם ישויות אחרות ועם העולם הרוחני.

ג. ממד קונטיבי או התנהגותי

הממד הקונטיבי או ההתנהגותי של דת הסיינטולוגיה נמצא בטקסים העיקריים שלה – העיסוקים המעשיים של אודיטינג והכשרה – וטקסי המעבר שלה – טקסי נישואין, הלוויות והענקת שם. התורה של סיינטולוגיה קוראת גם לסטנדרטים הגבוהים ביותר להתנהגות אתית של חברי הקהילה שלה ויש לה מערכת מפותחת מאד של תקנוני התנהגות כדי להנחות את התנהגותם. ניתן למצוא אותם בעקרונות הכלליים של "מערכת של אתיקה וצדק" של סיינטולוגיה כמו גם בתקנונים הספציפיים יותר כמו תקנון האודיטור, תקנון המפקח, תקנון הכבוד ותקנון הסיינטולוג.

ד. ממד חברתי

הממד החברתי של דת הסיינטולוגיה משתקף בחקר המבנה המורכב של כנסיותיה. ההירארכיה הבינלאומית של כנסיית הסיינטולוגיה מורכבת מכמה רמות וכמה ארגונים ספציפיים שתפקידם לשלוט באורתודוכסיה ובפעילויות של כנסיות בודדות. ישנה כנסיית הסיינטולוגיה הבינלאומית, "כנסיית האם" של מבנה ההירארכיה הארגוני, אשר מפקחת על העיסוק וההפצה של הדת על בסיס עולמי. ישנו Religious Technology Center (מרכז טכנולוגיה דתי), אשר אחראי ישירות לטוהרם של כתבי הסיינטולוגיה ולעיסוק המעשי של הדת.

הכנסיות הבודדות תחת הפיקוח של כנסיית הסיינטולוגיה הבינלאומית מאורגנות בסדר הירארכי המשקף את הרמה של שירותים דתיים שהן מספקות. לכנסיית הסיינטולוגיה יש, לדוגמה, את ארגון השירות פלאג בפלורידה, אשר מספק את הרמות הגבוהות ביותר של שירותים דתיים של סיינטולוגיה, ו-"ארגונים מתקדמים" שונים ו-"ארגוני סיינט-היל" הממוקמים ברחבי העולם והמספקים רמות ביניים של שירותים דתיים. מתחתם ניתן למצוא את הכנסיות המקומיות של סיינטולוגיה, מרכזי סיינטולוגיה ויועצים עצמאיים, אשר מספקים את הרמות הנמוכות יותר ואת הרמות הנמוכות ביותר של שירותים. כל אחת מהרמות האלה בתורה נמצאת תחת פיקוח של ארגון דתי זוטר הכפוף לכנסיית הסיינטולוגיה הבינלאומית (CSI).

ה. ממד תרבותי

הממד התרבותי של סיינטולוגיה הינו עשיר ומגוון. למרות היותה חדשה, לסיינטולוגיה יש כבר תרבות ייחודית המזוהה על-ידי תכונות ייחודיות רבות. יש לה מינוחים משלה (המופיעים בשני מילונים שונים), עם מונחים כגון "תטן", "קליר" ו-"אודיטינג", אם לציין אחדים. יש לה לוח שנה עם חגים, כמו יום הולדתו של ל. רון האברד, "יום האודיטור" ותאריכים אחרים בעלי משמעות מיוחדת רק לסיינטולוגים. ישנם מיקומים מיוחדים עם משמעות דתית גדולה לסיינטולוגיה שאליהם עולים חברים לרגל, כגון ביתו של האברד באחוזה סיינט-היל באנגליה וארגון השירות פלאג של כנסיית הסיינטולוגיה בפלורידה.

סיינטולוגים מנהלים את חייהם בקפדנות בהתאם לכתבי הסיינטולוגיה. הם מיישמים אתיקה וערכי מוסר של סיינטולוגיה בענייני היומיום שלהם ובמערכות היחסים שלהם עם אחרים, ובגידול בני המשפחה שלהם. סיינטולוגים רבים רושמים את ילדיהם בבתי-ספר המיישמים עקרונות של סיינטולוגיה, כגון שיטת הלמידה שפותחה על-ידי האברד. סיינטולוגים מכל הגילאים נקיים מסמים ומתנגדים מאוד לשימוש בסמים.

הסיינטולוגים המסורים ביותר לדת – חברי הארגון הימי – חיים בסגנון חיים של אידיאולוגיה שיתופית, דואגים אחד לשני באופן יומיומי לצרכים כלכליים כגון מזון, מגורים וטיפול רפואי, לובשים מדים מיוחדים, חיים לפי המנהגים המסוימים שלהם, ומקדישים כמעט את כל שעות העבודה שלהם לנתינת שירות של הדת שלהם. כנסיית הסיינטולוגיה עם כל הפונקציות שלה היא בבירור "דרך חיים" עבור אנשים שמשרתים במסדר הדתי שלה.

מסקנות

הבדיקה הקפדנית לעיל הצביעה על כך שבעולם מודרני עם דתות חדשות רבות, נדרשת נקודת מבט פתוחה יותר כלפי דת והמגוון העולמי שלה מאשר ההגדרות הצרות המתבססות על פרשנויות של המשמעות הלטינית של המושג "דתיות" אשר עדיין היום חוזרות ונשנות לעתים קרובות על-ידי כמה פקדי ממשל. חמשת המשתנים הנכללים בקטגוריה של דת הסיינטולוגיה הם 1. הקניין הרוחני, 2. רגשי, 3. פעיל,

4. חברתי ו-5. גורמים תרבותיים מפורטים לעיל תחילה באופן כללי ואז במקרה הספציפי הזה של סיינטולוגיה.

יש, לפי הדעה שלנו, סיבות רבות לכך שסיינטולוגיה יכולה להיחשב דת חדשה. באופן ספציפי מה שמשתלב בסיווגה היא העובדה שזו דת מודרנית שמוצאה מערבי – במובן המערבי ביותר של המילה "דת". זוהי בבירור צורת ביטוי של סוג זה של דתיות "חדשה" שהתפתחה בעולם המערבי תוך שימוש באמצעי התקשורת המודרנית של רשתות סוציו-תרבותיות בעת העברת המסר הדתי שלה לציבור רחב יותר.

במאמצים השאפתניים שלה להשתמש ביתרונות הרשתות המקיפות שלה היא הפכה לאחת מהדתות ה-"מודרניות" ו-"המדוברות" של העידן החדש שלנו.

הדבר המאפיין רבות ממה שנקרא דתות חדשות הוא שהן תיוגו כ-"דתות" על-ידי אנשי אקדמיה במקום על-ידי האנשים העוסקים בנושא בעצמם. במקום לבסס כללים רשמיים יציבים, כמה תנועות דתיות חדשות מעדיפות להיות גופים לא מאורגנים בהחלט. לדוגמה, למספר רב של קבוצות ניאווה-הינדו יוגה או מדיטציה אין שום ארגונים, והן שונאות להיחשב "דתות" בכלל. בהתפתחויות המאוחרות יותר שלהן, אם יהיה צורך, כמה מהן עלולות, עם זאת, להיות "רשומות", אולי אפילו בתור אגודות "מדעיות" בהתאם לחוקה הפדראלית או הארצית המסדירה את היווצרותן של אגודות "דתיות" וגופים אלטרנטיביים בארצותיהן.

מאז הקמתה ב-1954, כנסיית הסיינטולוגיה היתה אחת מכמה דתות חדשות שתמיד מזוהות עם הארגונים שלהן ועושות מאמצים חזקים להיות מוכרות כגופים דתיים. ואכן, סיינטולוגיה הוכרה בתור "כנסייה" ו-"דת" על-ידי גופים רשמיים רבים בתרבויות שונות ברחבי העולם.

התורה וכנסיית הסיינטולוגיה עצמה קשורות לעובדה שהן מבוססות על החזון של האדם האמריקאי המודרני שנולד במאה ה-20 ומי שהעדיף לכתוב ולתת הרצאות לציבור במקום להטיף את המסר שלו. הרעיון של דת לא בא לידי ביטוי בכתבים הראשונים ובתורתו של ל. רון האברד, שניסו להיות תהליך ניסיוני פסיכו-פילוסופי. לכן, דיאנטיקה הפכה לסיינטולוגיה רק לאחר שהאברד גילה את הממד הרוחני והקשרים הרוחניים שלה לדתות עולם עתיקות במחקרים שבאו לאחר מכן.

הרקע למשנתה של סיינטולוגיה נמצא במסורות דתיות ופילוסופיות רבות. המסר של "דת של ספר" שפותח והוצהר על-ידי המייסד שלה מוקלט ושומר בנאמנות על-ידי הקובץ של כתבי הקודש. הם, ככלל, מספקים מקור להתנסויות דתיות, טקסים ופעולות נוספות כמו גם את המבנה החברתי של הכנסייה עם הדוגמאות התרבותיות שלה.

הארגון החברתי המקיף של כנסיית הסיינטולוגיה עם כל הרשתות והתשתיות התרבותיות שלה הוא עדות חשובה לאופיו כחברה שניתן לאפיין אותה בצורה טובה ביותר בתור גוף "דתי". הארגון הימי,

המיתולוגיה הימית של המסדר הדתי שלו, מהווה את הבסיס למבנה החברתי שלו עבור אלה שהחליטו להקדיש את חייהם באופן מלא ונצחי לשאיפות של הכנסייה.

בהתבסס על המגעים שיצרנו בארצות הסקנדינביות עם כמה מחברי הכנסייה בהנהלה הראשית האירופאית והבינלאומית, הבחנו בכך שעבור אנשים אלו הכנסייה נותנת מודלים לניהול אורח חיים וניסיונות כאלו שניתן לקרוא להם דתיים ברמות החיבה וברמות הקונטיביבות.

לפיכך, מצאנו שסיינטולוגיה היא דת.

אודות מקורות על סיינטולוגיה

סקירה של הספרות המתרחבת במהירות העוסקת בכנסיית הסיינטולוגיה מרמזת על הבחנה שניתן לעשות בין ארבע קטגוריות בסיסיות של הוצאות לאור:

1. הכתבים וההוצאות המוקלטות והסרטים שנעשו על-ידי ל. רון האברד שהם הכתבים של סיינטולוגיה.

2. בנוסף לכמות המדהימה של כתבי ל. רון האברד על טבעו של האדם ועל איך להביא אותו לגאולה, הכנסייה עצמה יצרה והוציאה לאור כמות ניכרת של טקסטים ועזרים אודיו-ויזואליים העוסקים בהיסטוריה שלה ובזמן הווה, במיוחד ביחס ליום השנה ה-40 ב-1994, כשמוקד הפרסומים האלה שמגיעים מבפנים טמון בספרי הלימוד של הכנסייה ושל ההיסטוריה שלה.

3. כמה מהפרסומים עדיין נובעים מהעובדה שכנסיית הסיינטולוגיה היתה במוקד של ויכוח מכריע בתקשורת ההמונים של מדינות שונות מאז הקמתה ב-1954, כשהטקסטים האלה שמגיעים מזרים הם לעתים קרובות וכחניים.

4. בשנים האחרונות עלתה כמות הספרות הדתית-סוציולוגית הניטרלית בנוגע לכנסיית הסיינטולוגיה. זה עקב הדעה המשותפת למלומדים רבים כיום שסיינטולוגיה היא "דת". בדרך כלל, כנסיית הסיינטולוגיה הוכרה בתור "דת חדשה" בספרי ההדרכה המאוחרים ביותר שפורסמו על-ידי היסטוריונים וסוציולוגים של דתות כגון ברקר, הולם, מלטון, וילסון ועוד.

רוב המחקרים על סיינטולוגיה מבוססים על ספרות. ההיסטוריה של סיינטולוגיה היא כל-כך קצרה, שמידע חדש מדהים ניתן להשגה באמצעות עבודה בשדה כולל, לדוגמה, ראיונות והתבוננות בעדים חשובים ואנשי הקהילה. מלבד הספרות התאפשר לנו להיפגש ולראיין כמה אנשי סגל של המטה הראשי האירופאי, הדני והפיני של הכנסייה בקופנהגן ובהלסינקי ולהתבונן בפונקציות של הכנסייה בפועל.

במהלך כתיבת דו"ח זה סופקו לנו באדיבות מסמכים שונים, ספרי-העזר, דו"חות מודפסים שטרם הודפסו הקשורים למצבה של כנסיית הסיינטולוגיה בעבר ובהווה ולהתפתחותה בארצות שונות.

יוהה פנטיקיינן

מריה פנטיקיינן

הלסינקי, פינלנד

מאי 1996

